

1. «Улаханник уонна симиктик ыллааһын»

Сыала: Оҕо ыраас дорҕоону истэр дьобурун сайыннарыы.

Тэрилэ: Биир ханнык баҕарар оҕо оонньуура.

Оонньуу хаамыгыта: Оҕолор оонньууну саҕалыыр биир оҕону талаллар уонна хостон таһаараллар. Бары сүбэнэн оонньууну кистииллэр. Саспыт оҕо киирэн оонньууну көрдүүр. Оҕолор бу оҕо кистээбит оонньууларыгар төһө чугаһырыттан-ыраатарыттан көрөн, улаханник эбэтэр симиктик ыллыылар.

Оҕо сөпкө таайдагына, оонньууру кини кистиир бырааптанар.

2. «Музыканы таай»

Сыала: Оҕо музыка ис хоһоонун өйдүүргэ, таайарга үөрэтии (лирическэй, героическай, комическай).

Тэрилэ: Клоун бэргэһэтэ, корона уонна будёновка ойуулаах үс карточканы кытта фишкалар.

Оонньуу хаамыгыта: Оҕолор «Кавалерийская», «Вальс», «Клоуны» диэн кыра музыкальнай пьесалары истэллэр уонна эппиэттэрин сөп түбэхэр карточканан көрдөрөллөр. Хас биирдии сөп эппиэккэ фишка бэриллэр.

3. «Күн уонна былыт»

Сыала: Оҕо өйүгэр онорон көрөр дьобурун сайыннарыы (көрдөөх, үөрүүлээх, холку, утутар ырыа, санаарҕабыллаах, хомолтолоох матыыптар).

Тэрилэ: Мичээрдиир күн, былыттаах күн, ардах ойуулаах карточкалар.

Оонньуу хаамыгыта: Оҕолорго биирдии набор карточка түнэтиллэр уонна араас ис хоһоонноох музыканы болҕойон истэллэригэр соруудахтанар. Музыка ис хоһоонугар сөп түбэһиннэрэн оҕолор эрдэттэн түнэтиллибит кураанах квадракка ойуулаах карточканы сөпкө уураллар.

4. «Музыканы истэбит»

Сыала: Оҕо толкуйун, истэр дьобурун сайыннарыы.

Тэрилэ: Оҕолор билэр музыкаларыгар сөп түбэхэр ойуулаах 4-5 карточка, магнитофонна эрдэттэн уһуллубут музыка.

Оонньуу хаамыгыта: Оҕолор төгүрүччү олороллор. Остуолга оҕолорго кестөр гына хартыына ууруллар уонна музыка тыаһыыр. Ыңгырыллыбыт оҕо бу музыкаҕа сөп түбэхэр хартыынаны булан ыйар уонна ырыа аатын, композиторун ааттыыр. Сөпкө эппиэттээтэбинэ бары таһыналлар.

5. «Отонноох мас» («Яблонька»)

Сыала: Оҕолорго музыка ис хоһоонунан айымныы ис санаатын быһаарар дьобурдарын сайыннарыы.

Тэрилэ: Бииригэр биир отонноох мас (яблоня), бииригэр хас да яблока уруһуйдаах икки хонуу бэлэмнэнэр.

Оонньуу хаамыгыта: Оҕо бэриллибит музыканы (оҕо ырыата, классическай айымныы буолуон син) истэн, айымныы ис хоһоонун быһаара сатыахтаах: үөрүүлээх дуу, санаарҕабыллаах дуу; бу музыкаҕа киһи тугу гыныан сөбүй: ыллыах санаата кэлэр дуу, ытыах санаата кэлэр дуу?

Уонна онно кестөр киһи ис туругар сөп түбэхэр ойуулаах яблуканы талан ылан, яблоня маска иилэр.

6. «До-ре-ми»

Сыала: Оҕолорго музыка ис хоһоонун өйдүүргэ үөрэтии, уус-уран уобараһы музыка уобараһын кытта тэннээһини өйдөтүү.

Тэрилэ: Бэриллибит ырыаҕа сөп түбэхэр уруһуйдар.

Оонньуу хаамыта: Ырыа иһиллэр, оҕо онно сөп түбэхэр ойууну талар уонна тоҕо бу хартыынаны талбытын, туох ойууламмытын, туох туһунан ырыаҕа кэпсэнэрин быһаарар, кэпсиир.

Иккис сырыыга иитээччи оҕолорго хартыынаны талларар уонна онно сөп түбэхэр оҕо билэр ырыатын толороругар көрдөһөр.

7. «Музыка жанрын быһаар»

Сыала: Оҕо музыка жанрын хайдах араарарын өйдөтүү, ырыаны, маршы, үнкүүнү арааран истэр дьоһурун сайыннары.

Тэрилэ: Эрдэттэн бэлэмнэниллибит ыллыы турар кыыс, хаама сылдыар уол, ытыы олорор кыыс уруһуйдаах карточкалар.

Оонньуу хаамыта: Оҕолор кылгас музыкальной пьесаны истэллэр, ол кэннэ онно сөп түбэхэр ойуулаах карточканы өрө ууналлар уонна үнкүү, ырыа, марш диэн музыкальной терминнэри туттан быһаараллар.

8. «Ханнык музыкальной инструменна оонньуурбун таай»

Сыала: Оҕо музыкальной инструмент дорҕоонун уратытын арааран истэр дьоһурун сайыннары.

Тэрилэ: Хас оҕо оонньуурунан, анар өттүгэр оҕо музыкальной инструмена ойуулаах, анара кураанах квадраттаах карточка, фишка, оҕо музыкальной инструмена.

Оонньуу хаамыта: Оҕолорго хас да карточка түнэтиллэр (3-4 буолуон син). Кыра быыс кэннигэр ыытааччы оҕо ханнык эрэ биир музыкальной инструменна оонньуур. Ону оҕолор ханнык инструменна оонньуурун таайаллар уонна карточка сөптөөх хартыынатын анар өттүгэр түнэтиллибит фишканы ууран биэрэллэр.

Оонньууну лото быраабылытынан эмиэ оноруохха сөп. Биир улахан карточканы 4-6 квадратка үллэрэн, 4-6 музыкальной инструмет ойууланар уонна соннук кыра карточка оноһуллан тэнинэн түнэтиллэр. Манна сөп түбэхэр кыра карточканы улахан карточка ойуутугар саба уураар.

9. «Тыаһыыр чуораанчык»

Сыала: Оҕо чуораанчык тыаһынан сирдэтэн хайысханы быһаара үөрэнэрин сайыннары.

Тэрилэ: Чуораанчык.

Оонньуу хаамыта: Биир оҕо хараһын саба баайаллар. Онтон иитээччи тыаһа суох туран барар уонна чуораанчыгы кыратык тыаһатар. Ону оҕо көрбөккө эрэ хайа диэки чуораан

тыаһырын илиитинэн ыйан көрдөрүүхтээх. Сыыстабына иккистээн таайар. Оонньуу түөртэ-биэстэ хатыланар.

10. «Колобок»

Сыала: Оҕо тыаһы арааран истэр дьобурун сайыннарыы.

Тэрилэ: молоток, колобок уонна хас да атын кэбиһиилээх оту, бэрэбинэни, чөҥөчөгү, муравейнигы, ёлканы көрдөрөр фигурнай предметтэр.

Оонньуу хаамыта: Оҕолор бастаан предметтэри илиилэринэн тутан-хабан көрөллөр. Онтон биир оҕону талаллар уонна оҕолорго кэннинэн туруораллар. Оонньооччулар колобогу ханнык предмет кэннигэр кистииллэрин сүбэлэһэллэр уонна били оҕону маннык тылларынан ыллаан ыныраллар: «Колобок, колобок, куотан хаалбыт колобок. Хантан булан биһиги оҕонньордоох эмээхсингэ илдьэбит? Чэ эрэ, Ира, суол устун хааман көрдөө эрэ". / «Укатилса колобок, колобок – румяный бок. Как же нам его найти, к деду с бабкой принести? Ну-ка, Ира, по дорожку походи и по песенке веселой колобок отыщи, отыщи»./ Оҕо молотогу ылар уонна суол устун хаамар. Кистээбит колобоктара ханна сытарыттан көрөн, оҕолор ыраах буоллабына кыратык, чугас буоллабына улаханник ыллыллар. Оҕо буллабына молотогунан предмети охсор.

11. «Дорҕооннору үтүгүн»

Сыала: Оҕо үрдүк-намыһах дорҕооннору таба истэрин сайыннарыы.

Тэрилэ: Хас оҕо оонньуурунан бубенчик ойуулаах карточкалар: кыһыл өҥнөөх – «дан», от күөх – «дон», саһархай – «динь». Уонна биирдии оҕоҕо биирдии карточка бэлэмнэнэр. Металлофон.

Оонньуу хаамыта: Иитээчи оҕолорго улахан карточканы көрдөрөр уонна быһаарар: «Кыһыл бубенчик намыһахтык тыаһыыр, кини биһиги «дан» диэххэйинг» уонна До намыһах актаватын «дан-дан-дан» диэн ыллаан иһитиннэрэр. От күөх бубенчик арыый үрдүктүк тыаһыыр, ону «дон» диэххэйин уонна Ми бастакы актаватын «дон-дон-дон» диэн эмиэ ыллаан иһитиннэрэр. Саһархай бубенчигы ылар, бу саамай үрдүк нота, онон «динь-динь-динь» диэххэйин диэн баран, Соль бастакы актаватын ыллаан иһитиннэрэр. Ол кэннэ оҕолору үтүгүннэрэн ноталары хатылатар. Онтон оҕолорго ситинник карточкалары түнэтэр.

Иитээчи кыра карточканы көрдөрөр. Холобур, араҕас өҥнөөх бубенчигы көрдөрөр. Таайбыт оҕо «динь-динь-динь» диэн ыллыыр. Иитээчи киниэхэ карточка биэрэр, ону оҕо бэйэтин улахан карточкатыгар сөп түбэһиннэрэн саба уурар.

Металлофону оҕолор эппиэттэрин төһө сөбүн бэрэбиэркэлээн, оҕо бэйэтэ тыаһатан көрөр.

Оонньууга хас да оҕо кыттыан сөп.

12. «Ханнык инструменна оонньуурбун таай»

Сыала: Оҕо инструмены арааран истэр дьобурун сайыннарыы.

Тэрилэ: Остуолга кыра ширма, музыкальнай инструменнар, оҕолорго оннук ойуулаах карточкалар.

Оонньуу хаамыта: Оҕолорго музыкальнай инструмент ойуулаах карточкалары түнэтэллэр. Иитээчи ширма кэннигэр биир музыкальнай инструмены тыаһатар. Оҕолор сөптөөх эппиэти карточканы өрө уунан көрдөрөллөр.

Эбэтэр оҕолорго биирдии карточканы түнгэтэллэр. Инструмент тыаһыыр, кимиэхэ ол баар оҕото карточкатын көрдөрөр. Таба таайдабына ол инструменна оонньоон иһитиннэрэр.

13. «Кирилизэс» /»Лесенка»/

Сыала: Матыып аллараттан сыһа үөһэ тахсарын, онтон төттөрү түһэрин оҕолорго өйдөтүү.

Тэрилэ: Абыс кэрдиистэн турар кирилизэс уонна мультитик геройдара оонньоурдар.

Оонньоу хаамыта: Иитээччи мультитик геройдарын хамсатан кирилизэһинэн үөһэ тахсыыны, аллара түһүүнү оҕолорго көрдөрөн быһаарар. Маннык музыкальнай нота эмиэ үөһэ тахсарын, алаара түһэрин, ол эрээри киһи харабар көстүбэтин быһаарар уонна ноталары ыллаан иһитиннэрэр. Холобур, до-ре-ми-фа-соль-ля-си-до, онтон төттөрү ыллаан иһитиннэрэр. Көрдүбүт: музыкабыт үөһэ тахсан иһэр, онтон төттөрү түһэр диэн быһаарар.

Сту-пень-ки зву-ки вверх и-дуг

За-тем о-ни вниз све-дуг –

диэн матыыбынан ыллыырга үөрэтэр. Маны хаста да хатылаан дьарыктыыр.

14. «Музыкальной таабырыннар»

Сыала: Оҕо музыканы истэр дьобурун сайыннарыы.

Тэрилэ: Металлофон, треугольник, бубенчик, бубен, арфа, цимбалы, фишкалар.

Оонньоу хаамыта: Оҕолор төгүүрүччү олороллор. Остуолга ширма кэннигэр музыкальнай инструменнар сыталлар. Биир оҕо тахсан онтон биир инструмены ылан тыаһатар, атын оҕолор ону таайаллар. Таба таайбыт оҕо фишка бэриллэр. Ким элбэх фишкалаах – ол кыайар.

Маны оҕо сынньанар кэмигэр оонньоуохха сөп.

15. «Музыкальной лото»

Сыала: Оҕо нотаны арааран истэр дьобурун сайыннарыы.

Тэрилэ: Нота сурааһына (нотный стан) ойууламмыт карточкалар, төгүүрүктэр (ноталар), оҕо музыкальнай инструменнара: балалайка, мкталлофон, триола.

Оонньоу хаамыта: Биир оҕо тахсан биир инструменна үрдүк эбэтэр намыһах нотаны, эбэтэр биир нотаны оонньоон иһитиннэрэр. Оҕолор ону төгүүрүктэрин нотнай станна сөп түбэһиннэрэн ууран биэрэллэр.

Маны оҕолор сынньанар кэмнэригэр оонньоохтарын сөп.

16. «Ритми быһаар»

Сыала: Бэриллибит ритми сөпкө истэр дьобурун сайыннарыы.

Тэрилэ: Анар өттүгэр оҕолор билэр музыкальнай ритмнара ойуулаах, анарыгар кураанах клеткалаах карточка. Оҕо музыкальнай инструменнара: ложка, угольник, барабан, молоток. Биирдии оҕо 2-3 карточка бэлэмнэнэр.

Оонньоу хаамыта: Биир оҕо тахсан карточка уруһуйунан көрөн, онно сөптөөх ритми биир музыкальнай инструменна оонньоон көрдөрөр. Оҕолор музыка ритминэн көрөн сөптөөх карточка анар өттүгэр уураллар. Эппиэт сөбүн-сыһатын ытааччы оҕо быһаарар. Таба эппиэттэбит оҕо оонньоуну салгыы ытар.

17. «Бэһиэлэй дьүөгэлиилэр»

Сыала: Оџо ритми быһаарар дьџџурун сайыннарыы.

Тэрилэ: Картонтан оноһуллубут 5 устуука фигура. Эбэтэр араас өнүнэн кырааскаламмыт биир тэн кээмэйдээх куукулалар.

Оонньоу хаамыыта: Бэриллибит фигуралар остуолга бэрээдэгинэн тураллар. «Светит месяц» диэн нуучча народнай ырыатын матыыба тыаһыыр.

Иитээчи: Көрүг эрэ, оџолор, бүгүн биһиэхэ биэс бэһиэлэй кыыс ыалдьыттыы кэллилэр: Дашенька, Глашенька, Сашенька, Иринушка, Маринушка. Кинилэр үнкүүлүүлэрин наһаа сөбүлүүлэр, ол иһин эһигини үөрэтээри кэллилэр.

Иитээчи матрешканы ылар уонна бэлэмнэммит уруһуй ритмигэр сөп түбэһиннэрэн остуолу тонсуйар. Оџолор ити ритми мас ложканан үтүктэллэр. Эбэтэр ытыстарын таһынан үтүктүөхтэрин сөп.

Маннык гынан араас ритми оџолорго фортепианоџа оонньоон иһитиннэриэххэ эмиэ сөп.

18. «Кырачаан композитор»

Сыала: Оџо араас уруһуйдаах карточкаттан ритми, интервалы араарар дьџџурун сайыннарыы.

Тэрилэ: Фланелеграф, кыра уонна улахан карточкалар.

Оонньоу хаамыыта: Учуутал оџолорго улахан уонна кыра карточкалар суолталарын быһаарар. Улахан карточка уһун дорџоону бэлиэтиир, оттон кыра – кылгас дорџоону бэлиэтиир. Ол кэннэ фланелеграфка ойуулаах карточка сыһыарар. Холобур, Сибэккини. Маны оџолорго кылгас эбэтэр уһун дорџооннорунан «Цветок» диэн ыллатар.

Маннык хаста да ыллатар. Оџолор өйдөөтөхтөрүнэ, аны үрдүк уонна намыһах ноталарынан ыллатар. Ол аайы сибээки уруһуйбут үөһэ-аллара хамсыыр.

Уруһуйга атын да ойуулары: сэбирдэџи, балыгы, чыычааџы, отону, тэллэйи, кыыллары туттуохха сөп.

19. «Матыып ритмин таайыы»

Сыала: Ритмическэй уруһуйдарынан оџо ритми истэр дьџџурун сайыннарыы.

Тэрилэ: куб, бубен, араас халыннаах сурааһыннар.

Оонньоу хаамыыта: Иитээчи араас ритмнээх ырыалары ыллаан иһитиннэрэр. Оџолор ол ритмнэ сөп түбэһиннэрэн ытыстарын таһыналлар. Онтон оџолорго халын сурааһынна уһун ритм, кылгас сурааһынна кылгас ритм оонньонорун быһаарар. Оџолор ити ырыа ритмигэр сөп түбэһэр уруһуйу көрдөрөллөр. Эбэтэр төттөрүтүн оџолор уруһуйга сөптөөх ритми оонньоон иһитиннэрэллэр.

20. «Тук-тук»

Сыала: Бэриллибит ритми сөпкө үтүгүннэри, ыраастык ыллыырын ситиһии.

Оонньоу хаамыыта: Биир оџону эн дьэ тутааччыгын диэн талаллар, киниэхэ каска кэтэрдэллэр. Иитээчи сутуругун сутуругар охсор, ону оџолор үтүктэллэр уонна ыллыыллар:

Тук-тук, мо-лот-ком

Мы по-стро-им но-вый дом.

Оџолор уларыа сылдьан араас ритми тонсуйан оонньоуллар.

Бу оонньоуну оџолор билэр ырыаларынан тонсуйан уустугурдуохха сөп.

21. «Күүлэйдии бардыбыт»

Сыала: Бэриллит ритми сөпкө үтүктэрин сайыннарыы.

Тэрилэ: Хас биирдии оҕо музыкальной молоток, фланелеграф, кылгас уонна уһун дорҕооннору бэлиэтиир карточкалар.

Оонньуу хаамыыта: Оҕолор төгүрүччү ололорлор. «Билигин, оҕолор, биһиги күүлэйдии барыахпыт, онно биһиэхэ музыкальной молоточекпыт көмөлүһүөбү. Билигин бары кириллиһинэн түһэбит», - диир иитээччи уонна бытааннык молотогунан ытыһыгар охсуолуур. Оҕолор сити ритми үтүктэн эмиэ охсоллор.

«Аны таһырдыа табыстыбыт. Күн көрөрүттэн үөрэн бары сүүрдүбүт», - диир уонна түргэнник тонсуйар. Оҕолор хатылыылар.

«Аны Тая мээчик ылла уонна сиргэ тэйиттэ», - диир уонна бытааннык охсор. Оҕолор эмиэ үтүктэллэр.

«Атын оҕолор бары экирииллэр», - диир уонна Скок, скок диэн молотогун түргэнник охсор. Оҕолор эмиэ хатылыылар.

«Онтон эмискэ былыт кэлэн күнү сапта. Кыра таммахтар түһэн бараллар, онтон күүстээх ардах түстэ», - диир уонна быттантан саҕалаан сыһа түргэтээн молотогунан охсор. Оҕолор эмиэ үтүктэллэр.

«Бары кутанныбыт уонна түргэнник детсадпытыгар сүүрдүбүт», - диир уонна түргэнник молотогунан охсубут. Оҕолор эмиэ хатылыылар.

Бу оонньуу устата кылгас уонна уһун ритимнэргэ карточканан тэннэ көрдөрөр.

22. «Үнкүүлүү үөрэниэххэ»

Сыала: Бэриллит ритми сөпкө үтүктэр дьоруун сайыннарыы.

Тэрилэ: Улахан уонна кыра матрешкалар.

Оонньуу хаамыыта: Бары остуолу тула ололорлор. Иитээччигэ улахан матрешка, оҕолорго кыра матрешка туттарылар. «Улахан матрешка кыра матрешкалары үнкүүлүүргэ үөрэтэр», - диир уонна матрешканы араас ритми остуолга тонсуйар. Оҕолор үчүгэйдик өйдөөтөхтөрүнэ, ытааччынан атын-атын оҕолор буолуохтарын сөп.

23. «Сорудабы толор»

Сыала: Бэриллит ритми сөпкө үтүктэр дьоруун сайыннарыы.

Тэрилэ: Фланелеграф, кылгас, уһун дорҕооннору бэлиэтиир карточкалар, оҕо музыкальной инструменнара: металлофон, арфа, баян.

Оонньуу хаамыыта: Иитээччи биир инструменна ритмической ойууну оонньуур. Оҕо ону истэн, сөптөөх карточканы ылан фланелеграфка сыһыарар.

Элбэх оҕо оонньоотобуна ритмическэй уруһуйдаах карточканы остуолга тэлгэтэ ууруохтарын син.